

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ
ΔΙΕΘΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Δήλωση
για τη διεθνή θέση της Ελλάδας στην τρέχουσα συγκυρία

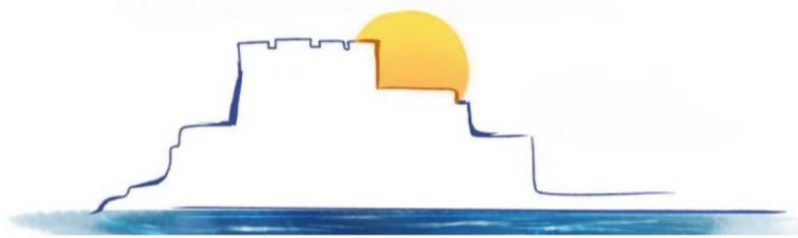
Στυλιανός Πολίτης

Σ' ένα διεθνές περιβάλλον που εξελίσσεται με όλο και λιγότερο προβλεπτό τρόπο αλλά και όπου ο ρόλος του διεθνούς δικαίου αμφισβητείται στην πράξη, και λίγες μέρες πριν την 81^η Σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών έχει κρίσιμη σημασία να υπάρχει αποκρυσταλλωμένη μια καθαρή αντίληψη για τον ρόλο του διεθνούς δικαίου. Και μια πολιτικά ισορροπημένη χρήση/αξιοποίησή του στις στροφές των εξελίξεων που έχουμε μπροστά μας.

Εν τω μεταξύ στο άμεσο περιβάλλον, στάσεις αναθεωρητικές και πρακτικές όπως εκείνες της Τουρκίας οφείλουν να καταδικάζονται και αντιμετωπίζονται ως προς την προκλητικότητα και παραβατικότητα στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου και τη διεκδίκηση από την τουρκική πλευρά θαλασσίων ζωνών, βάσει παράνομων, αυθαίρετων και πλασματικών χαράξεων.

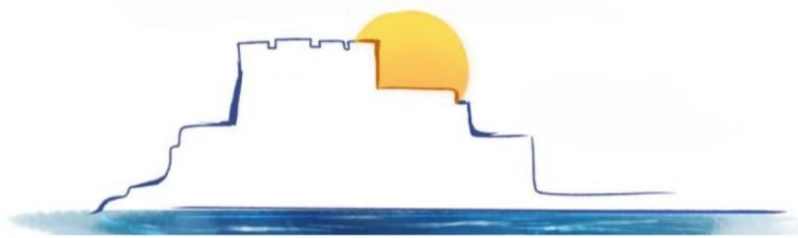
Με τη λογική αυτή, το Συμπόσιο της Κάσου «Διεθνές Δίκαιο και Διεθνής Πολιτική στην Ανατολική Μεσόγειο: Ζητήματα, τριβές, προοπτικές σε καιρό δυστοπίας» κατέληξε σε μια σειρά συμπερασμάτων τα οποία και κατατίθενται στη δημόσια συζήτηση:

- Περισσότερο παρά ποτέ υπάρχει ανάγκη διατήρησης των Αρχών και Αξιών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ιδίως η πρόταξη της ειρήνης, ο σεβασμός της εδαφικής κυριαρχίας και ακεραιότητας των Κρατών, της ειρηνικής επίλυσης των διαφορών και η προώθηση της διεθνούς πολυμερούς συνεργασίας. Σημασία όμως έχει όχι μόνο η απλή, τυπική επίκληση των εν λόγω αρχών, αλλά και η προσήλωσή σ' αυτές και η ενσωμάτωσή τους σε επίπεδο πολιτικής.

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ **ΔΙΕΘΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ**

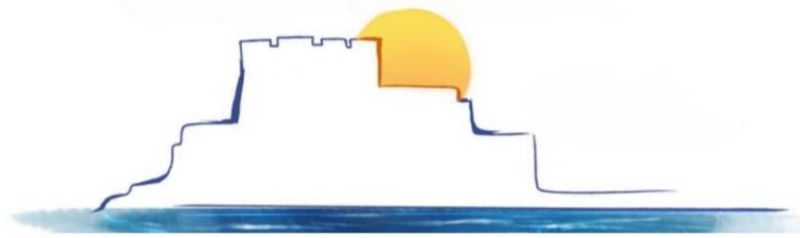
- Η θεσμική υποστήριξη των Ηνωμένων Εθνών στην κρίσιμη μετάβαση, με το «Σύμφωνο για το Μέλλον» και τη «Διακήρυξη για τις Μελλοντικές Γενεές», σε μια φάση όπου παρατηρείται έως και ευθεία αμφισβήτηση αυτού που εξέφρασαν τα Ηνωμένα Έθνη και μάλιστα από βασικούς δρώντες του διεθνούς συστήματος. Επίσης, σε μια φάση όπου η Ελληνική Δημοκρατία συμμετέχει ως μη μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας, καίριο είναι να συνειδητοποιηθεί ότι ευκαιρίες που παρέχονται για πρωτοβουλίες και συνδιαμόρφωσης συνθέσεων είναι σημαντικές – εφόσον όμως αναλαμβάνονται/ασκούνται. Η στήριξη στις παραπάνω αρχές της διαμόρφωσης και υπεράσπισης μιας πολυδιάστατης και ισορροπημένης εξωτερικής πολιτικής. Οι εκάστοτε αναφορές στο διεθνές δίκαιο, προκειμένου να έχουν χρήσιμη λειτουργία οφείλουν να ενσωματώνονται στο συνολικό σχήμα της εξωτερικής πολιτικής - κατά το δυνατόν ισόρροπα.
- Η προσήλωση στο Διεθνές Δίκαιο και η προαγωγή του συνεπάγεται όχι μόνο αναγνώριση πλαισίου αρχών αλλά και θετική αναφορά στο κανονιστικό πλαίσιο που προκύπτει από τη δράση διεθνών οργάνων ιδίως δε από την πρακτική και νομολογία διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων μέχρι το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, του Διεθνούς Δικαστηρίου Δικαίου Θαλάσσης αλλά και του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Η δε ανάγνωση της εξελισσόμενης νομολογίας, οφείλει να γίνεται στη λογική που κάθε φορά ακολουθείται από το εκάστοτε δικαιοδοτικό όργανο.
- Απαιτείται προβολή θέσεων όχι μόνο σε διμερές επίπεδο, αλλά η κινητοποίηση θεσμικών οργάνων ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία είναι άμεσα ενδιαφερόμενη στο πλαίσιο των πολιτικών της (αλιεία, θαλάσσιο περιβάλλον, ενέργεια, μεταφορές κλπ). Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη σημασία έχει η πιστή τήρηση της Σύμβασης των ΗΕ για το Δίκαιο

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ **ΔΙΕΘΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ**

της Θάλασσας, οι διατάξεις της οποίας έχουν εθνική υπόσταση, και των Συμφωνιών Εφαρμογής, ιδίως της Συμφωνίας για τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση της βιοποικιλότητας σε περιοχές πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας (BBNJ Agreement), η οποία αποτελεί τη βάση για τη θέσπιση θαλασσίων προστατευόμενων περιοχών στην Ανοιχτή Θάλασσα, και την αποτελεσματική προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας.

- Το θέμα που έχει εγερθεί για τη συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην COP31 στην Αττάλεια τον Νοέμβριο 2026, ιδιαίτερα με τη διάσταση της παρουσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να συνειδητοποιηθεί ότι έχει μείζονα πολιτική βαρύτητα και επιπτώσεις.
- Εξάλλου, η κατάσταση που διαμορφώνεται στο «μέτωπο των καλωδίων», με σαφέστατες διαστάσεις Διεθνούς Δικαίου αλλά και βαρύτητα στους χειρισμούς επί του πεδίου απαιτεί συγκροτημένη αντιμετώπιση. Με την επιστημονική κοινότητα να εισφέρει στη συζήτηση στη δημόσια σφαίρα τις αναλύσεις της και στο πολιτικό σύστημα τις απόψεις και τις προσεγγίσεις της.
- Επίσης, η διεθνολογική κοινότητα της χώρας μας έχει το χρέος να επιτείνει το άνοιγμά της προς τη διεθνή δημόσια συζήτηση και να επιδιώξει την επιδραστικότητα των απόψεων που διαμορφώνει.
- Η ενσωμάτωση του Διεθνούς Δικαίου στη δημόσια συζήτηση χρειάζεται/απαιτεί περισσότερη προσοχή και επεξήγηση προς την κοινή γνώμη. Ιδίως των πτυχών που δεν είναι αυτονόητες ούτε επιδέχονται μονοσήμαντη προσέγγιση. Η «ανάγνωση», όταν στρεβλώνεται ή είναι αποσπασματική, κινδυνεύει να διαμορφώσει στρεβλή πολιτική αντίληψη και ενδεχομένως και πολιτική. Που δεν θα πρέπει να λησμονείται ότι στην

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ
ΔΙΕΘΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

πράξη, υπέρκειται του νομικού ή θεσμικού στοιχείου. Εξού και η ευθύνη της επιλογής.

Κάσος, 5 Σεπτεμβρίου 2026